

Консультації для батьків щодо музичного виховання дітей

Музичне виховання - частина художньо-естетичного виховання дитини. Естетичне виховання проходить через ознайомлення дітей з різними видами мистецтва (музика, образотворче мистецтво, театр, хореографія, література, фольклор). Музика розвиває музичну культуру і формує позитивні якості особистості. Музика в більшій ступені, ніж інший вид мистецтва доступний дитині.

Як це прекрасно-знайомити дітей з музикою. Діти дуже люблять слухати. Треба більше і більше співати дітям без музичного супроводу, щоб вони не тільки слухали, але й розуміли, про що ця пісня, вслухувались в звучання слів та словосполучень.

Музика, як і художнє слово чи картина, повинна стати для дітей способом вираження почуттів, настрою. Слухання музики розвиває інтерес до неї, любов, розширює кругозір, підвищує музичне сприйняття. Музика для слухання буває вокального і інструментально. Це можуть бути пісні виконані батьками, чи музичні твори у грамзапису, аудіо та відео записи. Для кращого запам'ятовування пісні чи музичного твору, можна асоціювати його з тим, що бачить дитина навкруг себе. Намалювати те, про що вона чула. Дуже гарно запам'ятовують діти пісні з мультфільмів, тому, що вони сприймають пісню образно, відносно того чи іншого героя. Батьки повинні вчити дитину любити пісню, насамперед народну пісню, тому що народна пісня має художньо-виховну цінність.

Для розвитку ритмічного сприйняття треба користуватись музичними інструментами. Але в домашніх умовах це можуть бути такі предмети: ложки, палички, камінці, капронові пляшечки чи коробочки, які наповнюють крупою, горохом, квасолею. І граючи на такому інструменті, дитина покращує виконання пісні і одержує велике задоволення.

Для розвитку танцювальних навичок - потрібно якомога більше розвивати у дитини потребу в рухах. Давати можливість розвивати танцювальну творчість, щоб дитина одержувала максимум задоволення.

Якщо музика викликатиме у вашої дитини позитивні емоції, вона сприйматиме навколишній світ гармонійно і оптимально.

3. Як прищепити дитині любов до слухання музики

Музика в житті дитини спочатку лише фон, на який не звертають уваги. Адже дорослі вже і не пам'ятають особливості дитячого сприйняття музики, яке полягає в тому, що маленькі дітки музику ніби не чують – вони не реагують на неї, можуть спокійно займатися своїми справами: малювати, гратися. Звичайно, навіть таке пасивне слухання музики залишається у підсвідомості дитини. Але дитині можна допомогти почути музику, щоб її сприйняття було змістовним і обміркованим.

Найпростіший спосіб – це потанцювати або помарширувати під ритмічну музику, разом з сестричкою, або з улюбленою іграшкою!

Другий спосіб – це зацікавити дитину. Для прикладу можна провести гру «На що схожа музика?» Тоді дитина спробує вгадати, що вона почула в мелодії: шум дощу, шелест листя, спів пташок. Для цієї гри підійдуть такі програмові твори: «Пори року» П. Чайковського та Вівальді. П'єси, які не мають певного сюжету, по – своєму корисні тим, що з часом дитина зможе вгадати до неї свою історію, і навіть намалювати до неї малюнок. Улюблена музика може стати чудовим обрамленням дня, супроводжувати сон дитини, слугувати фоном для занять. Але дуже важливо не «перевантажити» дитину музикою, не втомити дитину. Музика повинна приносити задоволення, а не перетворюватися на докучливий гамір.

Поступово дитина звикає до життя під музику, що звучить ніжно, мелодійно, якісно. Дитина починає розрізняти відтінки та окрасу мелодії, її світ збагачується, а почуття – стають виразніші. З часом, коли дитина навчиться з задоволенням слухати музику, більш ніж 30 хв., можна влаштовувати домашній концерт: відкласти всі справи, гарно вдягтися, створити атмосферу справжнього свята. Самі «активні слухачі», років в 5 – 6 вперше потрапляють на справжні концерти. Але багатьом діткам до вподоби музикування в домашніх умовах. В решті – решт, де, як не вдома ми можемо сміливо пострибати на дивані чи потанцювати під улюблену пісню!

Звичайно, було б дуже чудово, якби у вашому домі була можливість слухати живу музику(ф-но, скрипка, гітара). Деякі інструменти, найпростіші, може залюбки освоїти ваша дитина(сопілка, барабан, металофон) До речі, один з самих казкових звуків можна відтворити за допомогою гітари та жменьки рисової крупи. Якщо повільно висипати рисову крупу на струни лежачої гітари, вона створить тихий і надзвичайно казковий дзвін! Вашій дитині сподобається! Музикуйте і експериментуйте!

✓3

2. Як правильно слухати класичну музику з дітьми

Всі знають, що класичну музику треба слухати в цілковитій тиші.

Спочатку, обрану музичну п'єсу треба дати дитині «програти». Хай він підіграє у такт мелодії на будь-якому імпровізованому інструменті. Запитайте його, що він відчуває коли слухає музику. Запропонуйте дитині затанцювати свою фантазію під цю мелодію.

Тепер, коли дитина «відчула» мелодію тілом, знайшла її у собі за допомогою фантазії та емоцій, можна розповісти дитині, як слухають музику у концертних залах. Малюк за вашим проханням посидить тихенько, а ви запропонуйте йому пограти у «відгадайку».

Попросіть його назвати знайому йому мелодію серед незнайомих уривків. Побачите, як він зрадіє, коли почує «свою».

Тепер він готовий до прослуховування музики. Це стане для нього справжнім задоволенням, та з кожним новим прослуховуванням буде зв'язана купа позитивних емоцій.

Любіть свою дитину, приділяйте їй як можна більше часу, і тоді вона дійсно стане різнобічно розвиненою людиною.

5. Батьки – перші вчителі музичного мистецтва для своїх дітей

Один з компонентів музичного слуху – вміння чисто, без фальші співати! Багато факторів залежить від того, чи співуча мама у дитини! Річ у тому, що слух розвивається одночасно з голосом! Якщо мама не співає разом з дитиною, то вона не навчиться цьому самостійно! Наспівуючи з матусею простеньку пісеньку, малюк інстинктивно прислуховується до маминого голосу: а чи співаю я так, як мамочка? Спочатку дитина інтонує, попадає в дві ноти, потім в три і т.д. В такі моменти дитина запам'ятовує, як працює голосовий апарат, як вірно дихати. Інколи дитина не співає, тому що не розуміє як потрібно брати дихання. Спів, для дитини, важка праця! Саме тому, важливо співати разом з вашою дитиною, адже під CD – програвач правильно володіти своїм голосовим апаратом не навчишся! Для спільного музикування потрібно правильно підбирати пісні, характерні віковим особливостям дитини. Так, трьохрічному малюку «дорослі» пісні не підійдуть, важкуваті для сприйняття та виконання! Для початку слід вибирати коротенькі поспівки, поки дитина не навчиться виконувати їх чисто (наприклад:

Скаче жабка по доріжці, витягнувши свої ніжки;
Я маленьке слоненя, люблю гратися щодня;
Диби – диби – диби – ди)

Не слід забувати про те, що було б просто чудово пританцювати чи акомпанувати на справжніх чи саморобних інструментах: кубики, дерев'яні палички, пляшки з сипучими крупами) Таким чином ритмічні рухи дають відчуття такту. Музикуйте, танцюйте, співайте з вашими дітками, адже саме ви стаєте основним прикладом наслідування для своїх дітей.

4. Співайте діткам перед сном

Вплив колискової пісні на музичний розвиток дитини

«Котику сіренький...» Скільки теплих і ласкавих слів знаходить матуся, заспокоюючи свою дитинку. Скільки любові і ніжності у колискових піснях!! Малюк, ще не вміючи розмовляти, не розуміючи жодного слова, почувши колискову одразу заспокоюється, затихає, засипає! Саме колискові пісні вважаються першими в житті вашого малюка, вони сприймаються з магичною силою, тому що співає їх найрідніша в світі людина – матуся!

Ритм колискових зазвичай відповідає серцебиттю, ритму дихання матері і малюка, відіграє важливу роль у духовному розвитку дитини. Саме завдяки колисковим, дитина отримує перші уявлення про навколишній світ: тварин, пташок, оточуючі предмети.

Котику сіренький,
Котику біленький,
Котку волохатий,
Не ходи по хаті,
Дитя буде спати,
Котик воркотати,
Ой на kota воркота,
На дитину дрімота!

Коли дитина підростає, їй співають колискові казкового змісту, в текстах яких вирішуються психологічні питання. В багатьох колискових піснях перед дитиною розвертається перспектива про його майбутню самостійність. Таким чином, колискові дають дитині уявлення про навколишній світ, знайомить з головними принципами побудови світу.

Але найголовніше в колискових – це материнська ніжність, любов, що надає впевненості кожній дитині. Пісні показують, що життя прекрасне, але в теперішній нелегкий час, почуття захищеності для дитини дуже важливе, адже наш світ складний і непередбачуваний!

Дуже важливе і саме спілкування матері і дитини! Чудово, якщо у вашій сім'ї зберігаються традиції, як спів колискових, читання казок перед сном, задушевні розмови про головне! А сон, як відомо, дається людині не тільки для відпочинку, а й для глибокої обробки тої інформації, яку отримала ваша дитина на протязі дня. Довірливі відносини, які виникають в моменти такого спілкування, відіграють важливу роль для дитини не тільки ясельного віку, а й надалі, коли дитина дорослішає! І навіть тоді, коли ваша дитина подорослішає, вона буде знати, що у нього є та людина, яка його завжди вислухає, зрозуміє, підтримає, з якою так приємно спілкуватися просто покласти голівку на плече.

Співайте діткам! Не соромтесь! Адже саме ви – найкращий співак і приклад для своєї дитини!

Рученьки, ніженьки,
Лагідні очі!
Спокійної ночі!
Скінчилася гра!
Рученьки, ніженьки,
Спокійної ночі! Спати пора!

Вплив музики на психічну діяльність ДИТИНИ

Музика володіє сильним психологічним впливом на людину. Вона впливає на стан нервової системи (заспокоює, розслаблює чи, навпаки, розбурхує, збуджує), викликає різні емоційні стани (від умиротворення, спокою та гармонії до неспокою, пригніченості або агресії).

У зв'язку з цим важливо звернути увагу на те, яку музику слухаєте ви і ваші діти.

Збуджуюча, гучна музика, що виражає агресивний настрій, позбавляє людину (і дорослого, і дитини) стану врівноваженості, спокою, а при певних умовах (наприклад, на рок-концертах) спонукає до руйнівних дій. Особливо протипоказана така музика при гіперзбудливості, розгальмованим дітям зі слабким контролем, тому що вона підсилює прояви негативних властивостей у поведінці дитини.

Спокійна музика, що викликає відчуття радості, спокою, любові, здатна гармонізувати емоційний стан як великого, так і маленького слухача, а також розвивати концентрацію уваги.

Музику можна слухати перед сном, щоб допомогти дитині заспокоїтися і розслабитися. Коли дитина ляже в ліжку, увімкніть спокійну, тиху, мелодійну, м'яку музику і попросіть її закрити очі і уявити себе в лісі, на березі моря, в саду або в будь-якому іншому місці, яке викликає в неї позитивні емоції. Зверніть увагу дитини на те, як розслабляється і відпочиває кожна частина її тіла.

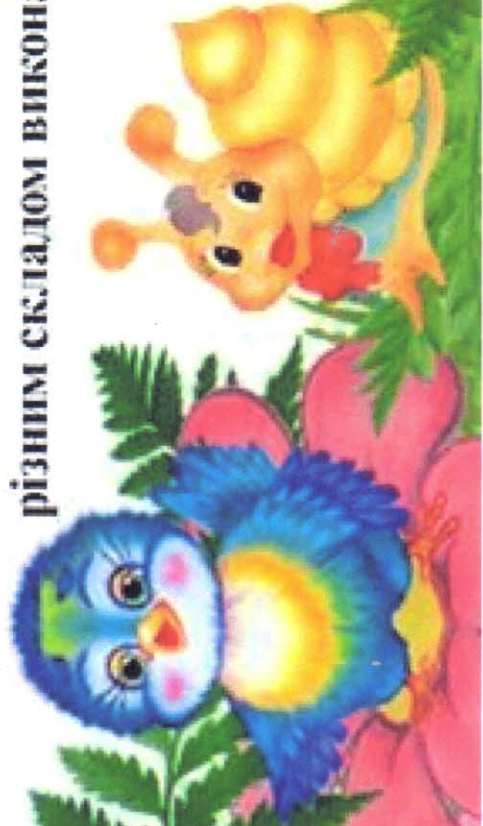
Ще з давніх часів люди помітили, що людський голос і звук взагалі володіють сильним впливом. Так, звук східного духового інструменту Панг вводить змію в стан, подібний гіпнозу. Вібрації людського голосу в одному випадку мають лікувальну дію (що здавна використовувалося народними цілителями), а в іншому - може заподіяти людині шкоди.

Мова людини є найсильнішим чинником впливу, як на оточуючих, так і на того, хто говорить. Наш внутрішній стан, наші думки, ставлення до світу виявляються в змісті промови, в її інтонаційному забарвленні. А те, що ми говоримо і як це вимовляємо, у свою чергу відкладає відбиток на психологічний стан слухача, впливає на наші стосунки з ним. Наприклад грубий, різкий голос дорослого може викликати у дитини сильний переляк і стан заціпеніння. Постійно роздратований, незадоволений голос породжує у слухача відчуття, що його не люблять і не сприймають як особистість. А відмова в чому-небудь, виголошена спокійним, м'яким, співчуваючим голосом допомагає дитині легше примиритися з незадоволеністю її бажання.

Поради, які Вам і Вашому малюку допоможуть увійти до чарівного світу музичного мистецтва.

4

1. Будь-який музичний твір необхідно слухати не відволікаючись ні на що інше.
2. На перших порах не слід слухати великі твори, так як можна потеріти невдачу. Тому краще вибрати для слухання невеликі твори.
3. Прислухаючись до звуків, намагайтесь розрізнити динамічні відтінки музичної мови.
4. Слухати вокальну музику легше, текст завжди підкаже про що хотів повідомити композитор, якими думками хотів поділитися.
5. Намагайтесь зробити прослуховування музичних творів регулярним заняттям, виділіть для цього спеціальний час.
6. Дуже корисно слухати одні й ті ж твори у виконанні різних солістів та колективів, дивитися спектаклі з різним складом виконавців

Почуватися краще людині допомагають не лише певні мелодії, алей певні інструменти.

Доведено, що арфа гармонійно впливає на роботу серця і здійснює ефективну дію на флегматиків.

Барабан допомагає хворому серцю нормалізувати ритм та лікує кровотворну систему.

Звукі скрипки лікують душу та допомагають у самопізнанні людині. Цей інструмент благотворно впливає на меланхоліків.

Кларнет виведе вас з пригніченого стану.

Орган гармонізує діяльність хребта та "наведе лад у голові".

Піаніно нормалізує роботу шийовидної залози.

Флейта очищує легені.

Під впливом саксофону активізується енергія людини.

V 8

Батьки – перші вчителі музичного мистецтва для своїх дітей

Один з компонентів музичного слуху – вміння чисто, без фальші співати! Багато факторів залежить від того, чи співуча мама у дитини! Річ у тому, що слух розвивається одночасно з голосом! Якщо мама не співає разом з дитиною, то вона не навчиться цьому самостійно! Наспівуючи з матусею простеньку пісеньку, малюк інстинктивно прислуховується до маминого голосу: а чи співаю я так, як мамочка? Спочатку дитина інтонує, попадає в дві ноти, потім в три і т.д. В такі моменти дитина запам'ятовує, як працює голосовий апарат, як вірно дихати. Інколи дитина не співає, тому що не розуміє як потрібно брати дихання. Спів, для дитини, важка праця! Саме тому, важливо співати разом з вашою дитиною, адже під CD – програвач правильно володіти своїм голосовим апаратом не навчишся! Для спільного музикування потрібно правильно підбирати пісні, характерні віковим особливостям дитини. Так, трьохрічному малюку «дорослі» пісні не підійдуть, важкуваті для сприйняття та виконання! Для початку слід вибирати коротенькі поспівки, поки дитина не навчиться виконувати їх чисто (наприклад:

Скаче жабка по доріжці, витягнувши свої ніжки;
Я маленьке слоненя, люблю гратися щодня;
Диби – диби – диби – ди)

Не слід забувати про те, що було б просто чудово пританцювати чи акомпанувати на справжніх чи саморобних інструментах: кубики, дерев'яні палички, пляшки з сипучими крупами) Таким чином ритмічні рухи дають відчуття такту. Музикуйте, танцюйте, співайте з вашими дітками, адже саме ви стаєте основним прикладом наслідування для своїх дітей.

Творить і фантазують.

«Малюю музику»

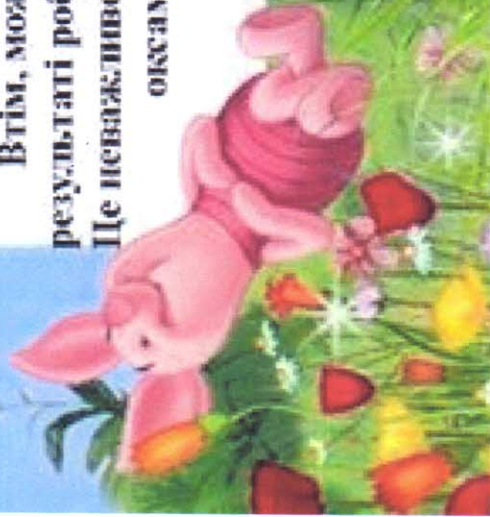
Виконайте з дитиною таке цікаве завдання.

Прослухайте будь-якої музичний твір. Бажано щоб музика містила в собі елементи зображувального: це можуть бути твори західних класиків (наприклад, фрагменти з «Пори року» Вівальді, «Карнавал тварин» Сен-Санса, Чайковського, Римського-Корсакова) або твори вітчизняних класиків, наприклад Лисенка.

Проаналізуйте з дитиною, яким був характер музики на початку? Змінювався чи він? Відривчасті або протязні звуки, тихі або гучні перемішані в музиці? Як закінчилося твір, так само як і почалося, або по-іншому? Які переживання воно розбудили?

Тепер запропонуйте дитині передати свої враження яким-небудь малюнком. Нехай малює те, що йому уявляється при слуханні. Нехай не боїться фантазувати і намагається висловити свої почуття. Це допоможе глибше проникнути в зміст і настрої музики.

Втім, можна зробити аплікацію, колаж, що-небудь виліпшити. Можливо в результаті роботи з'явиться натюрморт, пейзаж, а може просто кольорна композиція. Це неважливо. Головне, щоб дитина відчула і передала по-своєму звук труби, оксамитові подихи віолончелі, ніжні переливи флейти.

Цікаво знати. Музика, яка лікує.

Щодня ми чуємо музику і навіть не підозрюємо, що звуки можуть допомагати людям при лікуванні різних захворювань.

Одним з перших, хто пояснив лікувальний ефект музики був Піфагор. Він стверджував, що музика підкоряється вищому закону (математиці) і відновлює в організмі людські гармонію. А давньогрецький лікар Гіпократ лікував музикою безсоння та епілепсію.

Пізніше вчені зробили висновки, що музика може знімати втому й заряджати людину енергією, позитивно впливати на систему кровообігу та дихання.

Терапевти відзначають, що для кожного конкретного пацієнта треба підібрати індивідуальні мелодії, але існують універсальні " мелодії-цілители " для певного психічного стану чи захворювання.